

Bureauonderzoek en Karterend Booronderzoek Archeologie

Plangebied Westdorplan 25
te Raalte
Gemeente Raalte

Opdrachtgever

BJZ.nu Bestemmingsplannen
Dhr. W. Bekke
Twentepoort Oost 16a
7609 RG ALMELO
E: info@bjz.nu T: 0546 – 45 44 66

Projectnummer

150960

Kenmerk

EKU/DIR/HAMA/150960

Eindredactie/kwaliteitscontrole
Drs. E.E.A. van der Kuijl

Paraaf

Datum

11-06-2015

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

Colofon	
Opdrachtgever	BJZ.nu Bestemmingsplannen te Almelo
Project	Bureauonderzoek en karterend booronderzoek Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte, gemeente Raalte
Projectnummer	150960
Titel	Bureauonderzoek en karterend booronderzoek Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Datum en versie	11-06-2015 versie 1.2 (concept)
Auteurs	Ing. R. de Graaf, drs. E.E.A. van der Kuijl en mw. ing. J.F.M. Rohling
Redactie	Drs. E.E.A. van der Kuijl – Hamaland Advies
Afbeelding voorzijde:	Luchtfoto (bron:maps.google.nl).

Inhoud

Samenvatting nog aanvullen	4
1. Inleiding.....	6
1.1 Inleiding en onderzoekskader	6
1.2 Doel en vraagstelling van het Bureauonderzoek en karterend booronderzoek.....	7
1.3 Werkwijze	7
1.4 Beleidskaders.....	8
1.5 Administratieve gegevens	9
2 Bureauonderzoek en karterend booronderzoek en verwachtingsmodel	11
2.1 Landschapsgenese	11
2.2 Historische ontwikkeling van Raalte en het plangebied.....	15
2.3 Bouwhistorische waarden	17
2.4 Bouwdossieronderzoek en bezoek locatie.....	17
2.5 Archeologische waarden.....	19
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel.....	21
2.6 Conclusie Bureauonderzoek en karterend booronderzoek	22
3 Resultaten van het veldwerk.....	24
3.1 Methode	24
3.2 Resultaten	24
4 Conclusie en aanbeveling.....	26
4.1 Conclusie.....	26
4.2 Selectie advies	26
4.3 Voorbehoud.....	26
Gebruikte literatuur.....	27
BIJLAGEN	29

Samenvatting

Hamaland Advies heeft in opdracht van BJZ.nu Bestemmingsplannen te Almelo een archeologisch bureauonderzoek en karterend booronderzoek uitgevoerd voor het plangebied Westdorplan 25 te Raalte, gemeente Raalte (zie *Afbeelding 1*). Het betreft een herontwikkeling van het bestaande postkantoor op die locatie. Het grondoppervlak van de ontwikkeling bedraagt 2.458m². De nieuwe verstoringsdiepte is nog onbekend, maar dieper dan 0,80cm beneden maaiveld.

Het plan bevindt zich in de ontwerpfase. Voor de ontwikkeling wordt het bestemmingsplan gewijzigd. Op grond van de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart (2010) heeft de locatie een middelhoge trefkans op archeologische vondsten. Het beleid van de gemeente is het uitvoeren van KNA conform onderzoek en streven naar inpassing van terreinen met archeologische waarden als het verstoorde oppervlak groter is dan 250m² en de ingreep dieper is dan 50cm onder maaiveld.

Door de overschrijding van de vrijstellingsgrens is door Hamaland Advies een onderzoek uitgevoerd, bestaande uit een KNA conform bureauonderzoek dat is aangevuld met een bouwdossieronderzoek om een archeologisch verwachtingsmodel op te stellen. Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek en bouwdossieronderzoek is in overleg met de archeologisch adviseur van gemeente Raalte (mw. drs. M. Nieuwenhuis) bepaald dat booronderzoek noodzakelijk is om het archeologisch verwachtingsmodel te toetsen.

Conclusie

Op grond van de bestudeerde bronnen kan geconcludeerd worden dat het plangebied een hoge verwachting heeft op archeologische resten uit de periode vanaf de prehistorie. Vondsten in de directe omgeving van het plangebied zijn afkomstig uit de periode Neolithicum tot de Nieuwe tijd.

De verstoring van de gebouwde delen is tot in de archeologisch waardevolle lagen. De mate verstoring van de ondergrond in de onbebouwde delen is met een karterend booronderzoek onderzocht.

Uit de resultaten van het uitgevoerde booronderzoek kan herleid worden dat drie van de vijf boringen een intact bodemprofiel vertonen, waarbij onder een laag ophoogzand de oorspronkelijke bouwvoor en het plaggendek bewaard zijn gebleven. Boring 5 laat vanwege de aanwezigheid van een intacte veldpodzol zien, dat het plangebied voor de ontginning in de middeleeuwen oorspronkelijk een heidegebied was. In boring 1 en 4 zijn sterk verstoorde bodems aangetroffen, waarbij de oorspronkelijke bodemopbouw geheel verdwenen is (boring 1) of sterk vergraven is (boring 4) tot in de top van de C-horizont.

Selectieadvies

Tijdens het onderzoek zijn in drie van de vijf boringen intacte bodemprofielen aangetroffen (2/3 deel van het plangebied), waarvan één met een intacte veldpodzol (boring 5). Hoewel het oorspronkelijke plaggendek en de top van het dekzand in deze drie boringen intact is, zijn er geen bewoningslagen of archeologische indicatoren aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats. Voor zover te herleiden valt, is het plangebied sinds de ontginning in de Late Middeleeuwen of het begin van de Nieuwe Tijd voor de ingebruikname als postkantoor altijd in gebruik geweest als akkerland. Vanwege het ontbreken van archeologische vindplaatsen adviseren wij dan ook om het plangebied vrij te geven voor (her)ontwikkeling en geen vervolgonderzoek uit te laten voeren.

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

Voorbehoud

De resultaten en aanbevelingen uit deze rapportage dienen te worden getoetst en onderschreven door het bevoegd gezag, gemeente Raalte en diens adviseur, de Regionaal Archeoloog (mw. drs. M. Nieuwenhuis).

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister”*. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort.

1. Inleiding

1.1 Inleiding en onderzoekskader

Hamaland Advies heeft in opdracht van BJZ.nu Bestemmingsplannen te Almelo een archeologisch Bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Westdorplan 25 te Raalte, gemeente Raalte (zie *Afbeelding 1*). Het betreft een herontwikkeling van het bestaande postkantoor op die locatie. Het grondoppervlak van de ontwikkeling bedraagt 2.458m². De nieuwe verstoringsdiepte is nog onbekend, maar dieper dan 0,80cm beneden maaiveld.

Het plan bevindt zich in de ontwerpfase. Voor de ontwikkeling wordt het bestemmingsplan gewijzigd. Op grond van de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart (2010) heeft de locatie een middelhoge trefkans op archeologische vondsten. Het beleid van de gemeente is het uitvoeren van KNA conform onderzoek en streven naar inpassing van terreinen met archeologische waarden als het verstoorde oppervlak groter is dan 250m² en de ingreep dieper is dan 50cm onder maaiveld.

Door de overschrijding van de vrijstellingsgrens is door Hamaland Advies een onderzoek uitgevoerd, bestaande uit een KNA conform Bureauonderzoek dat is aangevuld met een bouwdossieronderzoek om een archeologisch verwachtingsmodel op te stellen. Op grond van de resultaten van het Bureauonderzoek en bouwdossieronderzoek zal bepaald worden of booronderzoek noodzakelijk is.

De resultaten en aanbevelingen uit deze rapportage dienen te worden getoetst en onderschreven door het bevoegd gezag, gemeente Raalte en diens adviseur, de Regionaal Archeoloog van gemeente Raalte (mw. drs. M. Nieuwenhuis).

Afbeelding 1: Topografische kaart met de situering van het plangebied in het rode kader (Bron: Topografische Kaart 27^F, 2003)

1.2 Doel en vraagstelling van het Bureauonderzoek en karterend booronderzoek

Het doel van het Bureauonderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en om het plangebied. Op basis van de verworven informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel voor de onderzoekslocatie opgesteld.

De volgende vragen zullen, indien mogelijk, beantwoord worden:

- Wat is de bodemopbouw en de vermoedelijke intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?
- Kunnen er archeologische vindplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en zo ja welke en waar (welke diepte)en in welke vorm?

Het antwoord op deze vragen zal worden verwerkt in een archeologisch verwachtingsmodel voor het plangebied, waarbij aangegeven zal worden of een nader onderzoek door middel van boringen of proefsleuvenonderzoek nodig zal zijn of niet.

- Is aanvullend veldonderzoek door middel van boringen en/of proefsleuvenonderzoek noodzakelijk?

1.3 Werkwijze

Het Bureauonderzoek is uitgevoerd conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (protocol 4002 Bureauonderzoek KNA, versie 3.3) en bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Afbakenen Plan- en onderzoeksgebied, vermelden overheidsbeleid, vaststellen consequenties toekomstig gebruik (KNA-LSO1)
2. beschrijving van de huidige gebruik (KNA LSO2);
3. beschrijving van de historische situatie en de mogelijke verstoringen KNA LSO3);
4. beschrijving van de bekende archeologische, ondergrondse bouwhistorische en aardwetenschappelijk kenmerken (KNA LSO4);
5. het opstellen van een specifieke verwachting en formulering onderzoeksstrategie (KNA LSO5).

Om tot een gefundeerd archeologisch verwachtingsmodel te komen is voor het onderzoek relevant bronnenmateriaal geraadpleegd. Door informatie uit verschillende invalshoeken samen te voegen ontstaat de mogelijkheid dwarsverbanden te leggen tussen de diverse brontypen en aan de hand hiervan een geïntegreerd archeologisch verwachtingsmodel op te stellen. De gegevens voor het Bureauonderzoek zijn conform de uitvoeringsvoorwaarden voor Het Oversticht, ontleend aan:

- Archis, het geautomatiseerde archeologische informatiesysteem voor Nederland;
- geomorfologisch, geologische, bodemkundig, topografisch en historisch kaartmateriaal;
- archeologische rapporten en publicaties;
- archeologische waardenkaart gemeente Raalte (2010);
- relevante archeologische rapporten en publicaties;
- Informatie van de AWK regio Raalte (indien voorhanden)¹.

¹ <http://www.raalte-historie.nl/>

1.4 Beleidskaders

Rijksbeleid

In 1992 werd in Valetta door de Ministers van Cultuur van de bij de Raad van Europa aangesloten landen het 'Europees Verdrag inzake de bescherming van het Archeologisch Erfgoed', beter bekend onder de naam 'Verdrag van Malta', ondertekend. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is op 1 september 2007 in werking getreden. De nieuwe wet heeft zijn beslag gekregen via een wijziging van de Monumentenwet 1988, aanpassingen in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) en enkele andere wetten en met de invoering van de Wabo (2010). Met de nieuwe Wet op de Archeologische Monumentenzorg is het accent komen te liggen op het streven naar het behoud en beheer van archeologische waarden in de bodem (in situ) en het beperken van (de noodzaak van) archeologische opgravingen. Uitgangspunt van het nieuwe beleid is tevens het principe 'de verstoorder betaalt'. Bij het voorbereiden van werkzaamheden die het bodemarchief kunnen verstoren (zoals de aanleg van een weg, een nieuwe woonwijk, een bedrijventerrein), dient onderzocht te worden of daardoor archeologische resten verstoord kunnen worden. Als uit het onderzoek blijkt dat er archeologische waarden aanwezig zijn en deze niet ter plaatse behouden kunnen blijven, dan dient de initiatiefnemer van het werk de kosten te dragen die gepaard gaan met het opgraven en conserveren van de plaats. Met de introductie van de nieuwe wet zijn de kerntaken en bestuurlijke verantwoordelijkheden van gemeenten veranderd. Eén van de belangrijkste consequenties is, dat gemeenten een centrale rol is toegekend in de bescherming van archeologisch erfgoed. In de wet is bepaald, dat gemeenten door inzet van een planologisch instrumentarium het archeologisch belang dienen te waarborgen.

Bescherming van het archeologisch erfgoed kan onder meer vorm krijgen door in bestemmingsplannen regels ter bescherming van bekende en te verwachten archeologische waarden op te nemen. In de regelgeving is vastgelegd dat in het kader van een omgevingsvergunning van de aanvrager geëist kan worden dat hij een rapport overlegt waarin de archeologische waarde van het te verstoren terrein voldoende is vastgesteld. Voor de toetsing van archeologische waarden is een archeologisch bestel ontwikkeld, waarmee de archeologische waarde van een terrein bepaald kan worden door middel van een getrappt systeem van onderzoek. In het kader van het vrijstellingsbesluit volstaat in eerste instantie een Bureauonderzoek en karterend booronderzoek en een inventariserend veldonderzoek (IVO-K).

Provinciaal Beleid

Het provinciaal beleid van Overijssel t.a.v. cultuurhistorie en archeologische monumentenzorg is vastgelegd in de Omgevingsvisie Overijssel en bijbehorende Omgevingsverordening.

De hoofddoelen van het provinciaal archeologisch beleid zijn:

- De archeologische objecten, historisch landschap en gebouwde elementen (cultureel erfgoed) zijn de fysieke neerslag van menselijke activiteiten in het verleden. Het beleid gericht op het behoud c.q. de bescherming van deze voor Overijssel unieke waarden;
- Bij ontwikkelingen van functies aansluiten bij de waarden van cultureel erfgoed (archeologie, historisch landschap, monumenten). Dit betekent dat in een vroeg stadium van ruimtelijke planvorming de belangen van de archeologie moeten worden meegenomen;
- Het behoud van het archeologisch erfgoed in de bodem ter plekke (in situ).
- Financiële consequenties zijn in beginsel voor de initiatiefnemer;
- Duurzaam behoud en beheer van het archeologisch erfgoed ex situ (het depot), als behoud in situ onmogelijk blijkt.

Gemeentelijk beleid

Met de invoering van de Wet op de archeologische monumentenzorg in 2007 is de verantwoordelijkheid voor het bodemarchief gedelegeerd aan gemeenten. Gemeente Raalte treedt daarom op als bevoegd gezag. De gemeente beschikt over een archeologische waarden- en beleidskaart (2010). Verder zijn de landelijke en provinciale richtlijnen leidend voor het opstellen en toetsen van het onderhavig onderzoek.

Vanuit het Oversticht is mevrouw drs. M. Nieuwenhuis betrokken bij de toetsing van bestemmingsplannen als archeologisch adviseur van gemeente Raalte.

1.5 Administratieve gegevens

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Opdrachtgever	Dhr. W. Bekke van BJZ.nu	
Uitvoerder, Beheer en plaats documentatie	Hamaland Advies Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem	
Bevoegd gezag	Gemeente Raalte	
Provincie, Plaats, Gemeente	Overijssel, Raalte, Raalte	
Toponiem, Adres	Westdorplaan 25	
Kaartblad	27 ^F	
x,y coördinaten ²		X,Y
	NW	215223, 489097
	NO	215275, 489082
	ZW	215233, 489027
	ZO	215270, 489035
Centrumcoördinaat ³		215244, 489057
Hoogte centrumcoördinaat ⁴	5,51m +NAP	
Kadastrale gegevens	Raalte, Sectie E, Perceel 5374	
CIS code/Archis onderzoekmeldingsnummer	Aanmelden zodra Archis 3 in werking treedt	
Oppervlakte plangebied ⁵	2.458 m ²	
Oppervlakte onderzoeksgebied ⁶	1.355 m ²	
Huidig grondgebruik ⁷	Bedrijfslocatie, erf, en parkeren	
Toekomstig grondgebruik ⁸	Wonen, erf en parkeren	
Bodemtype ⁹	Extrapolatie: cHn23 Veldpodzol, lemig fijn zand	

² <https://maps.google.nl> i.c.m. <http://www.gpscoordinaten.nl/converteer-gps-coordinaten.php>

³ <https://maps.google.nl> i.c.m. <http://www.gpscoordinaten.nl/converteer-gps-coordinaten.php>

⁴ www.AHN.nl

⁵ Opmeting door R. de Graaf met <http://www.arcgis.com/>

⁶ Opmeting door R. de Graaf met <http://www.arcgis.com/>

⁷ <https://maps.google.nl>

⁸ Gegevens opdrachtgever

⁹ Archis

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

	pZg23 Beekeerdgrond, lemig fijn zand
Grondwatertrap ¹⁰	V
Geomorfologie ¹¹	3L5 Dekzandwielving
Geologie ¹²	Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden op Formatie van Kreftenheye
Periode	Periode Laat-Paleolithicum t/m Nieuwe Tijd

¹⁰ *Archis*

¹¹ *Archis*

¹² *Geologische kaart 1:50.000*

2 Bureauonderzoek en verwachtingsmodel

2.1 Landschapsgenese

Geologie

In de laatste ijstijd, het Weichselien (120.000-11.700 jaar geleden), bereikte het landijs Nederland niet. Tijdens het Pleniglaciaal veranderde het landschap in een open taiga-achtig landschap met vlechtende rivieren, geïsoleerde bosopstanden, dwergstruiken, heide en kruiden. Gedurende het Weichselien raakten de diverse dalsystemen voor een belangrijk deel opgevuld met smeltwaterafzettingen, veen en klei. Tussen 32.500 en 19.000 jaar geleden werd het steeds droger en kouder. Na de laatste IJstijd ontstond het huidige landschap.

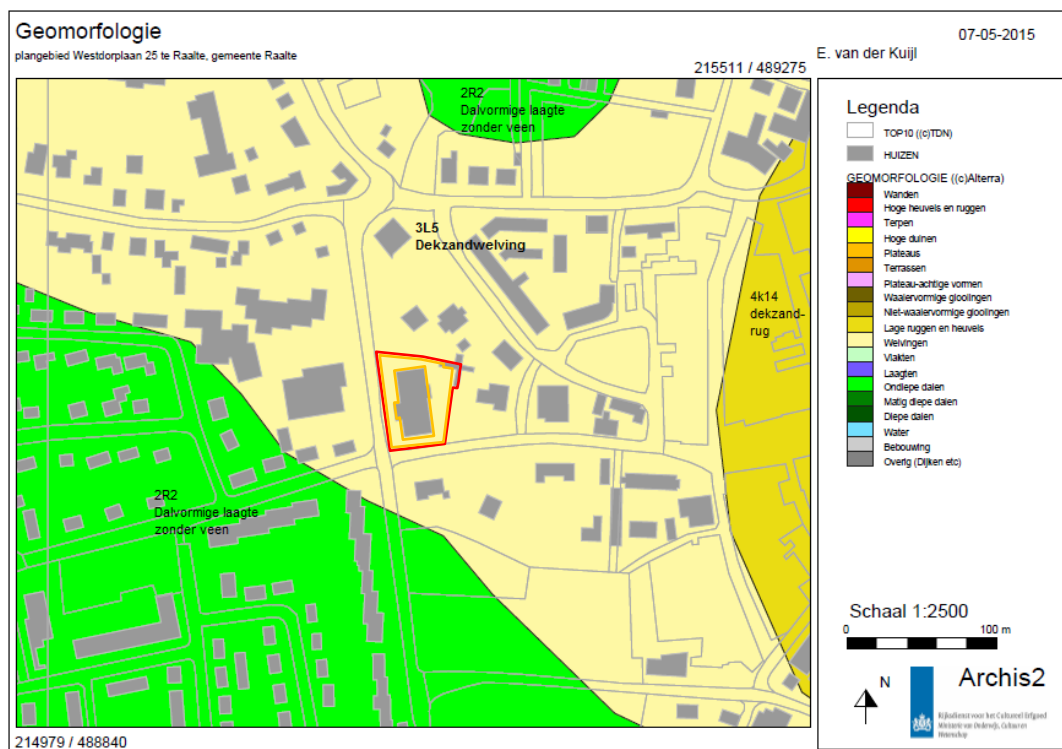
De afzettingen in het onderzoeksgebied zijn ontstaan in de laatste ijstijden, het Saalien en het Weichselien. Gedurende het Saalien werd landijs vanuit het noorden opgestuwd in zuidelijke richting. Hierbij werden diepe dalen uitgeschuurd en is zowel op de hoogten als in de dalen fluvioglaciaal zand afgezet.

Tijdens de Weichsel-ijstijd heeft het ijs ons land niet bereikt. Wel was het ook toen zeer koud. De ondergrond bleef het gehele jaar permanent bevroren, terwijl de bovengrond 's zomers enkele decimeters ontdooide. Zomers kwamen er grote hoeveelheden smeltwater vrij. Hierin werd veel zand over grote afstanden meegevoerd. Dit zogenaamde fluvio-periglaciale zand werd tenslotte in de lage gebieden afgezet, bekend onder de naam 'Formatie van Kreftenheye'. Een dergelijk koud klimaat is zeer droog. Hierdoor ontstonden sneeuw-, zand- en stofstormen. Het uitgestoven zand werd weer afgezet als een zanddek van vrij uniforme samenstelling, bekend onder de naam 'Formatie van Boxtel'. Het wordt daarom dekzand genoemd. Het is afgezet in de vorm van meestal van zuidwest naar noordoost gerichte zandruggen, de heersende windrichting in Nederland volgend. Op de hoge en droge dekzandruggen was akkerbouw mogelijk, echter de bodem was arm aan grondstoffen. Zodoende was men gedwongen om ook vee te houden, voor de bemesting. Het vee kon grazen op de lager gelegen gronden en werd 's winters op stal (potstal) gehouden en gevoerd met gerst en hooi. Dit leidde tot gemengde bedrijven. Op de heidevelden werden plaggen gestoken. Deze werden vermengd met mest op de akkers gebracht om de vruchtbaarheid op peil te houden. Deze techniek leidde tot het ontstaan van homogene, humushoudende bovengronden, die als het humusdek dikker is dan 50 cm, esdekken genoemd worden.

Geomorfologie

Het plangebied is op de geomorfologische kaart¹³ getypeerd als een dekzandwieling (3L5, zie *Afbeelding 2*).

¹³ *Archis*

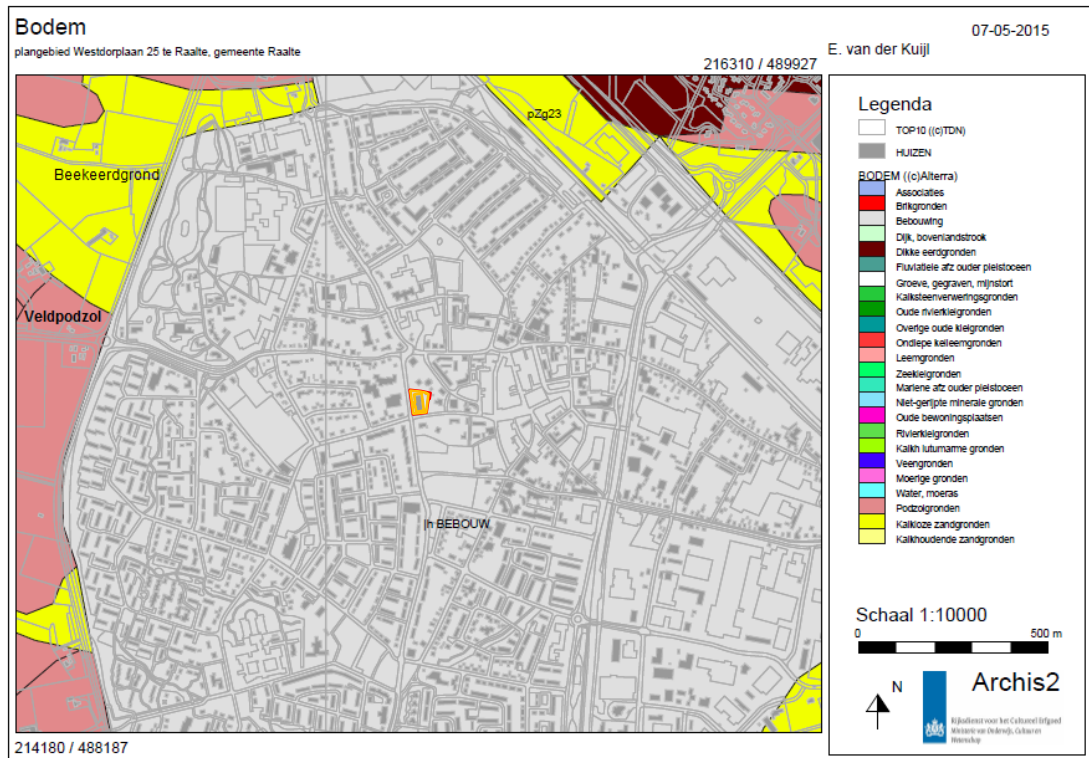

Afbeelding 2: Geomorfologische kaart met het plangebied in het rode kader (Bron: Archis)

Bodem

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Raalte en is derhalve op de bodemkaart¹⁴ niet gekarteerd. Extrapolatie uit gegevens uit de omgeving typeert de bodem als Veldpodzol bestaand uit lemig fijn zand met een eerddek van 0-30cm (cHN23) of een Beekeerdgrond bestaande uit lemig fijn zand (pZg23, Zie Afbeelding 3).

¹⁴ Archis

Afbeelding 3: Bodemkaart met het plangebied in het rode kader (Bron: Archis)

Grondwater

Op de grondwatertrapkaart¹⁵ is de bebouwde kom van Raalte niet gekarteerd. Extrapolatie van gegevens buiten de bebouwde kom typeert de grondwatertrap bij een Veldpodzol als V met een gemiddeld hoogste grondwaterstand in de winter van minder dan 40 cm onder het maaiveld en een gemiddeld laagste grondwaterstand in de zomer groter dan 120 cm onder maaiveld.

Hoogte

Op het actuele Hoogtebestand Nederland¹⁶ is het plangebied voor een groot deel bebouwd. De niet bebouwde delen hebben een hoogte van 5,51m +NAP (zie Afbeelding 4). Op de afbeelding zijn de gebouwen en de bomen bruin gekleurd.

¹⁵ Archis

¹⁶ <http://ahn.geodan.nl/ahn/>

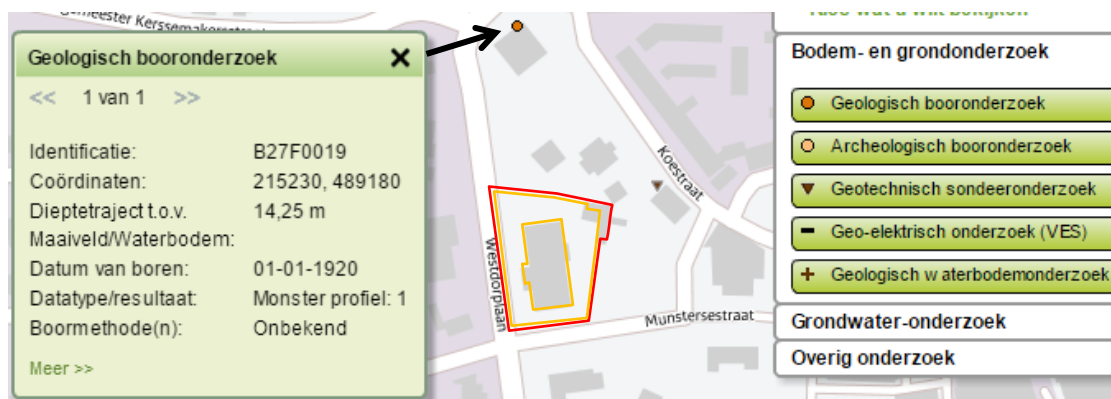
Afbeelding 4: Hoogtekaart van het plangebied binnen het rode kader (bron: AHN).

Milieu- en geotechnische gegevens

Het project bevindt zich nog in de ontwerpfase, waarin nog geen planvorming is voorzien. Derhalve zijn nog geen actuele milieutechnische- en geotechnische rapporten voorhanden bij de opdrachtgever.

Uit het dinoloket¹⁷ is één geologische boring bekend ten noorden van het plangebied (zie Afbeelding 5).

De boring met nummer B27F0019 uit 1920 geeft een gedetailleerd beeld van de bodem tot op een diepte van 14,25meter. De bovenste laag tot 4,00 m-mv bestaat uit zeer fijn siltig en sterk siltig zand, behorende tot de Formatie van Boxtel, laagpakket van Wierden. Van 4,00m-mv tot 14,50m-mv bestaat de bodem uit grindig en siltig, matig grof tot zeer grof zand, behorende bij de Formatie van Kreftenheye.

Afbeelding 5: Ondergrondse gegevens (bron: dinoloket.nl)

Het geotechnisch onderzoek in de Koestraat (S27F0006) geeft voor de archeologie geen inhoudelijke informatie waaraan conclusies kunnen worden verbonden die relevant zijn voor het archeologisch onderzoek. Deze is dan ook niet nader onderzocht.

¹⁷ <https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens>

2.2 Historische ontwikkeling van Raalte en het plangebied

Over de oorsprong van de naam Raalte bestaat geen duidelijkheid. Opgravingen op de Raalter Enk tonen inmiddels aan dat er al vanaf het Paleolithicum gewoond is in het gebied dat nu deel uit maakt van de historische kern van Raalte. Dat er in de vroege Middeleeuwen al sprake moet zijn geweest van bewoning, kunnen we afleiden uit het bestaan van kroondomeinen van de Karolingers in Tongeren, bij Raalte. De oudste vermelding van de kerk van Raalte dateert waarschijnlijk uit het begin van de 12e eeuw¹⁸. Vermoed wordt dat het eerste kerkje werd gesticht tijdens of vlak vóór de eerste kruistocht (1096-1099)¹⁹. De eerste eeuwen stelde Raalte nog niet veel voor. In 1474 had het dorp 15 huizen, waarvan er 7 door paupers werden bewoond²⁰. De landbouw in het gebied concentreerde zich op de wat hoger gelegen gronden. De veeteelt vond doorgaans plaats op de naastgelegen lagere gebieden. De manier van bemesting, het vermengen van mest en plaggen zorgen voor een geleidelijke ophoging van de landbouwgronden, de essen of enken. Deze ontstaan vanaf ongeveer de 5e eeuw na Christus²¹. De woeste gronden werden in het oosten van ons land doorgaans beheerd door de Marke. Dit was een organisatie van de boeren, die op deze manier gezamenlijk het kappen van hout, maar ook de waterstaat regelden. Ook deze Marken ontstonden in de vroege Middeleeuwen. Zij bleven bestaan totdat ze aan het begin van negentiende eeuw opgeheven werden, waarbij de overgebleven woeste gronden werden verdeeld onder de 'aandeelhouders' van de Marke. Raalte telde maar liefst vijf Marken, waarvan de laatste in 1869 werd opgeheven²².

Plangebied

Het plangebied is op historische kaarten als volgt aangegeven:

- Op de Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland uit 1773-1794²³ staat in het plangebied geen bebouwing afgebeeld en is het gelegen ten westen van de toenmalige bebouwde kom van Raalte in een landbouwgebied
- Op de Kadastrale kaart 1811 en ingekleurde Kadastrale kaart 1832 (Raalte, Overijssel, sectie E, Blad 01) heeft het plangebied een de functie van weiland en ligt op een deel van perceel T70. Het gebied heeft de toponiem 'Den Kamp' (zie *Afbeelding 6*). Ten zuiden van dit perceel ligt de beek de Vloedgrave.
- Op de Topografische Militaire kaart 1830-1850 (Kadaster, kaartnummer 27 2_rd) en de topografische Militaire kaart van 1847 (Tekenaar onbekend) heeft het plangebied nog steeds de functie weiland.
- In 1891 is de Schapenstraat gerealiseerd. Eerst nog zandweg, in 1956 verhard. (Bonneblad 1891 nr. 357, zie *Afbeelding 7*). Het plangebied heeft de functie van tuin.
- In 1917 heeft de beek de toponiem 'Slobbenbroeks' (zie *Afbeelding 8*).
- In 1976 is in het plangebied het nieuwe postkantoor gerealiseerd (zie *Afbeelding 9*).
- Dit blijft zo tot de huidige tijd.

¹⁸ Th.A.M.Thielen, 1981, p.15 Op p.11-13 Thielen zet ook uiteen welke twijfels er bestaan betreffende de authenticiteit van de oorkonde.

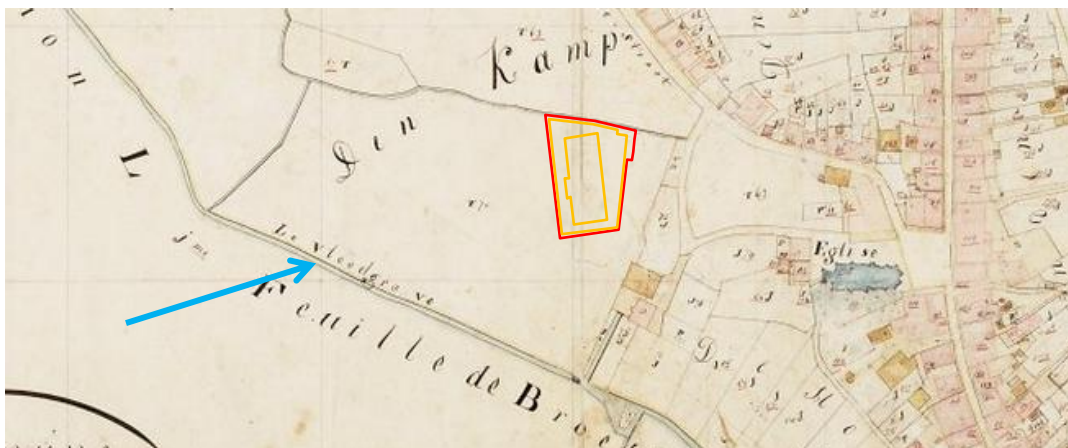
¹⁹ Th.A.M.Thielen, , p.17

²⁰ H. Hannink, 1978?, p.24

²¹ H. Hannink, 1969, inleiding.

²² F.F. Barends, 1992, p.17

²³ Versfelt 2003

Afbeelding 6: Situatie in 1811 met het plangebied in het rode kader met bij de blauwe pijl "De Vloedgrave"
(Bron: Minuutplan Raalte, sectie E, blad 01).

Afbeelding 7: Situatie in 1891, met het plangebied binnen het rode kader (bron: Bonneblad nr. 357, 1891)

Afbeelding 8: Situatie in 1917 met het plangebied in het rode kader (bron: Bonneblad nr. 357, 1891)

Afbeelding 9: Situatie in 1976 met het plangebied in het rode kader (Bron: topografische kaart Raalte nr. 27F 1976)

2.3 Bouwhistorische waarden

Op grond van het uitgevoerde cartografisch onderzoek blijkt dat het plangebied pas vanaf 1976 is bebouwd, daarvoor was het weiland. Navraag bij de opdrachtgever heeft geen nadere informatie opgeleverd. In het plangebied zijn dan ook geen relevante bovengrondse en ondergrondse bouwhistorische waarden te verwachten.

2.4 Bouwdossieronderzoek en bezoek locatie

Uit het bouwdossieronderzoek dat op 11 mei 2015 op het gemeentehuis van Raalte door Hamaland Advies is uitgevoerd, blijkt dat voor het postkantoor meerdere vergunningen zijn verleend.

De oprichtingsvergunning van het hoofdgebouw is door de gemeente vergund op 2 november 1967²⁴ Het pand²⁵. wordt op een voormalige weide gebouwd en heeft een oppervlakte van ca. 910m². Centraal in het gebouw is een kelder aanwezig met een omvang van ca. 135m². De strokenfundering²⁶ heeft een diepte van 1,10m-mv en de kelder een diepte van 2,80m-mv. De fundering wordt gedragen door palen die tot onbekende diepte zijn geslagen. Er is geen palenplan in het dossier aanwezig. Uit de doorsnedetekening²⁷ blijkt dat de palen de strokenfundering dragen.

Buiten op het erf en onder het pand is een riolering Ø110mm, 125mm en 160mm aanwezig met een onbekende diepteligging²⁸. Op het buitenterrein is de totale lengte van de riolering ca. 100m. Aangenomen wordt dat deze niet dieper ligt dan ca. 1,00m onder maaiveld. Deze riolering sluit aan op een controleput nabij de zuidelijke zijgevel in de Munstersestraat. De diepte van de controleput is niet op de tekening aangegeven. Maar deze zal vermoedelijk beneden de 1,00m-mv liggen.

Op het terrein wordt een rijwielstalling²⁹ gebouwd met een oppervlakte van ca. 68m² en een fundering aan de zijkanten en achterzijde en drie poeren aan de voorzijde tot een

²⁴ Gemeente Raalte, 1967, Nr. 293

²⁵ Treep, 1967, blad 19a

²⁶ Schieveen, 1967, blad 1

²⁷ Treep, 1967, blad 19a

²⁸ Treep, 1967, blad 20

²⁹ Schieveen, 1967, blad 1

onbekende diepte. Aangenomen mag worden dat deze stalling dezelfde funderingsdiepte heeft als het hoofgebouw (1,10 m-mv).

Op 6-11-1979³⁰ is de interne verbouwing van de achterzijde van het pand vergund. De tot dan toe open achterzijde wordt met een gevel dichtgemaakt. Er worden nieuwe funderingspalen³¹ geslagen om de nieuwe gevel en de vloer te dragen.

Op 4-3-1980 wordt het terrein aan de achterzijde met 4,5m over de volledige breedte vergroot. Het oppervlak is nu dezelfde als in de huidige tijd. In de noordoostelijke hoek wordt een bestaande fietsenstalling gesloopt. De nieuwe stalling heeft een strokenfundering van 1,60m-mv³² en een oppervlakte van ca. 45m². Tevens wordt de riolering aangepast voor de fietsenstalling. De diepte is onbekend, maar aangenomen mag worden dat deze niet dieper ligt dan 1,00m-mv.

Op 31-8-1980³³ wordt de fietsenstalling naar het westen toe uitgebreid met een nieuwe van ca. 30m². Deze stalling wordt op poeren gefundeerd, tot een onbekende diepte³⁴. Aangenomen wordt dat dit gelijk zal zijn aan de fundering van de bestaande fietsenstal die tot 1,60 is gefundeerd.

Op 10-2-1998³⁵ is de interne verbouwing van de postbussenruimte aan de voorzijde van het pand vergund. Dit leidt niet tot nieuwe bodemverstoringen.

Tijdens het locatiebezoek door R. de Graaf op 11 mei 2015 is geconstateerd dat de vergunde gebouwen alle nog aanwezig zijn. Het voorterrein op de hoek van de Westdorplan en Munstersestraat heeft betonnen plantenbakken met begroeiing en tuinaanleg. Het achterterrein is geheel bestraat met klinkers en aan de zijde van de fietsenstalling met 4 stelconplaten.

Conclusie bouwdoossieronderzoek:

Uit de bouwvergunningdossiers van de gemeente Raalte blijkt dat er vanaf 1967 tot en met 1982 een totale bodemverstoring is ontstaan van ten minste 1,00m-mv door de aanleg van riolering en nutsvoorzieningen en bij de gebouwen tot een diepte variërend van 1,10m-mv tot 2,80m-mv. De top van het dekzand wordt verwacht binnen 1,00 m-mv. De strokenfundering van het gebouw staat op een onbekend aantal palen tot een onbekende diepte.

Ca. 43% van het totale oppervlakte van het perceel van 2.458m² is door funderingen onder de gebouwen verstoord. Het verstoorde oppervlak ter plaatse van de riolering op het buitenterrein is aan de hand van gegevens niet exact te bepalen. Aangenomen mag worden dat de riolering zo beperkt mogelijk is gegraven met een maximale geulbreedte van 0,50cm en op ca 1,00m diepte ligt. Circa 50m² is verstoord tot op een diepte van 1,00m-mv.

De verstoring door de bestrating en door tuin is niet op tekeningen is vastgelegd. Aangenomen mag worden dat er ca. 50cm is uitgegraven voor het aanbrengen van straatzand. De totale verstoring bedraagt (exclusief de riolering en de gebouwen) ca. 1.355m².

Verstoring door funderingen bij gebouwen	Jaar	m ²	Diepte –mv	Percentage huidige perceel van 2.458m ²
Hoofdgebouw stroken fundering	1967	775	1,10m,	31,5%

³⁰ Gemeente Raalte, 1979, no 377

³¹ Treep, 1979, blad 4

³² Treep, 1979, blad 20

³³ Gemeente Raalte, 1982, nr. 251

³⁴ Rijksgebouwendienst, 1982, blad 1

³⁵ Gemeente Raalte, 1998,, nr. 98/016

			paaldiepte onbekend	
Hoofdgebouw Kelder	1967	135	2,80m, paaldiepte onbekend	5,5%
Rijwielstalling	1967	68	1,10m	2,8%
Uitbreiding hoofdgebouw	1979	Binnen bestaande gebouw	1,10m Paaldiepte onbekend	0%
Fietsenstalling en sloop oude rijwielstalling, vergroten terrein	1980	45	1,60m	1,8%
Vergroting fietsenstalling	1982	30	1,60m	1,2%
Gebouwen Totaal		1.053	1,10m-2,80m	42,8%
Riolering		50	1,00m	0,2%
Bestrating en tuin		1.355	0,50m	55%

2.5 Archeologische waarden

In het plangebied zelf heeft nog niet eerder archeologisch onderzoek plaatsgevonden.

Binnen een straal van 250 meter rond het plangebied zijn de volgende onderzoeken en waarnemingen opgenomen in Archis (zie tabel 2). Er zijn geen vondsten of monumenten opgenomen in Archis.

Tabel 2: Onderzoeken en Waarnemingen, <250 meter rondom het plangebied (bron: Archis)

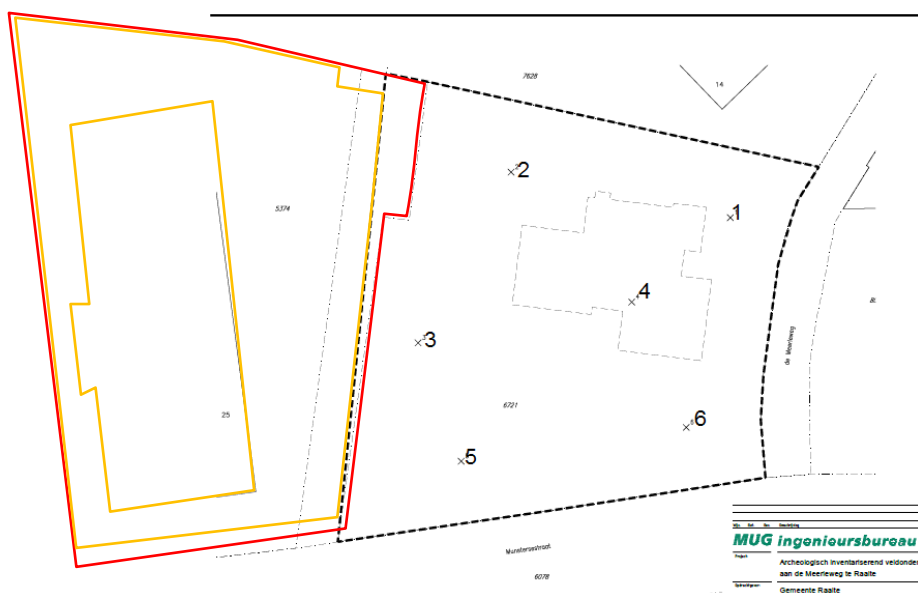
Vinder/datum	CAA-nr. <i>toponiem</i>	Ligging t.o.v. plangebied	Vondsten	Periode
Onderzoek MUG 2010	30339 <i>Meerleweg</i>	Naastgelegen oost	Motief: bouw Booronderzoek, 6 boringen tot 1,60m - mv Selectieadvies: vrijgeven Selectiebesluit: niet opgenomen in Archis of in het definitieve rapport	
Onderzoek RAAP 2014	49014 <i>Kersse- makersstr</i>	15m W	Motief: bouw Booronderzoek, 7 boringen tot 2,00m - mv Selectieadvies: vrijgeven, maar amateurs laten meekijken Selectiebesluit: nvt	
Onderzoek RAAP 2000	10635 <i>Centrum- plan Raalte</i>	250m O	Motief: bouw parkeergarage Booronderzoek, 16 boringen tot 2,40m - mv Selectieadvies: archeologische begeleiding Selectiebesluit: nvt	
Waarneming Particulier 1992	22192 <i>De Plas</i>	226m ZW	Siegburgs kan, scherven keramiek	Late Middeleeuwen B 1250-1500nC

Tijdens het booronderzoek³⁶ (CAA:30339) door MUG direct ten oosten van het plangebied is geconstateerd dat de eerste meter van de bodem vergraven is. Deze bodemlaag bevat, in kleine aantallen, puin, glas en betonresten die afkomstig zijn van de sloop. In het dekzand dat onder deze vergraven bodemlaag ligt, is geen podzolprofiel aanwezig. De kans dat hier nog archeologische resten aanwezig zijn, is erg klein.

³⁶ Roller, G.J. de. 2010

De bodem is in boring 3 nabij de oostelijk grens van het plangebied, als volgt opgebouwd:

boring 03 Edelman			
<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>
25 ZAND, matig grof, zwak siltig	geel	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> opgebracht
45 ZAND, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus	grijs (donker)		<i>bodemkundige interpretatie:</i> vergraven, <i>archeologische indicatoren:</i> baksteen
90 ZAND, matig fijn, zwak siltig, matig humeus	zwart grijs (zeer donker)	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> vergraven, <i>opmerking:</i> metaal puin kiezels hout lichte oliegeur
115 ZAND, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus	bruin grijs	scherp	<i>bodemkundige interpretatie:</i> vergraven, <i>opmerking:</i> humeuze vlekken
150 ZAND, matig fijn, zwak siltig	blauw grijs (licht)		<i>zandsortering:</i> goed, C-horizont, <i>geologische interpretatie:</i> dekzand, <i>boring beëindigd:</i> ja

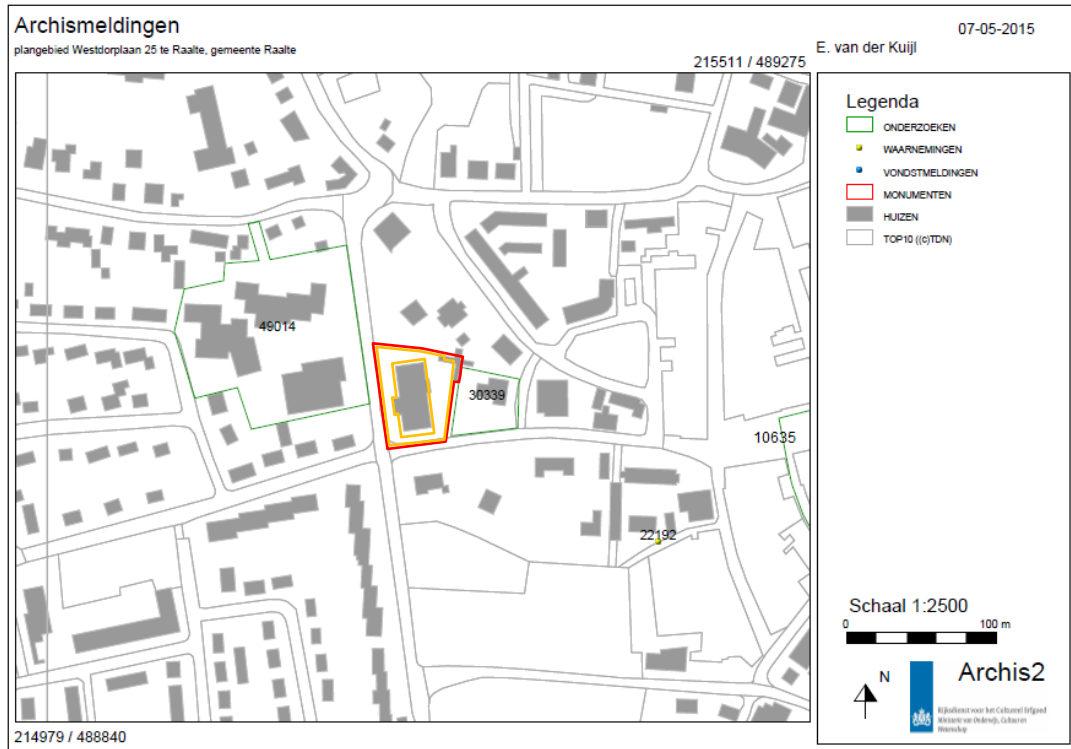
Afbeelding 10: Boorpuntenkaart van het onderzoek door MUG ten oosten van het plangebied, met het huidige plangebied in het rode kader (bron:MUG, 2010. Opgemerkt moet worden dat de onderzoeksgrens (zwart gestreept)niet over het huidige plangebied heen ligt. Dit is een tekenfout (bron tekening: MUG ingenieursbureau, Leek).

Het booronderzoek van RAAP uit 2014 is nog niet via DANS-EASY³⁷ beschikbaar. De korte conclusie die in Archis is weergegeven, laat zien dat er in het plangebied een plaggendek met hieronder verspoelde afzettingen is aangetroffen. Aangezien het selectieadvies vrijgave aan geeft, zijn er geen archeologische indicatoren gevonden.

Beide reeds onderzochte gebieden zijn in dezelfde periode als het plangebied bebouwd en hebben daarvoor een weidefunctie gehad.

Er was geen aanvullende archeologische Informatie van de AWK Raalte voorhanden tijdens de uitvoering van het Bureauonderzoek.

³⁷ <https://easy.dans.knaw.nl>

Afbeelding 11: Kaart Archismeldingen (bron: Archis)

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel

Op grond van de bekende geologische-, landschappelijke-, aardkundige-, archeologische- en historische gegevens in- en rond het plangebied kan de archeologische verwachting worden bepaald. Het plangebied heeft op de archeologische waardenkaart van de gemeente Raalte (Gemeente Raalte, 2010) een middelhoge archeologische waarde in de bebouwde kom. Het beleid van de gemeente is dat het uitvoeren van KNA conform onderzoek noodzakelijk is als de bodemingreep groter is dan 250m² en de ingreep dieper is dan 50cm onder maaiveld.

Afbeelding 12: Uitsnede Archeologische waardenkaart gemeente Raalte gecombineerd met beleidskaart. Het plangebied ligt in het rode kader (Bron: Gemeente Raalte, 2010)

Het plangebied ligt op een dekzandwelfing. Dat zijn gebieden die wat betreft hoogteligging, reliëf en bodemvochtigheid een middelhoge positie innemen in het dekzandlandschap. Het gaat meestal om relatief uitgestrekte, homogene, golvende gebieden, opgebouwd uit Jong Dekzand. De hogere dekzandruggen en -koppen zijn altijd in gebruik geweest als woonplaats, begraafplaats en/of akkerland.

De dekzandwelingen zijn door de jaren heen in gebruik geweest als jaag-, foerageer- en als landbouwgebied. De verwachting op vindplaatsen is hoog voor alle perioden.

Ten oosten van het plangebied, behorende bij de kern van Raalte, zijn alleen waarnemingen uit de Late Middeleeuwen bekend.

De bodem in het plangebied bestaat waarschijnlijk uit een beekerdgrond. De top van de C-horizont bevindt zich naar verwachting rond de 1,50m –mv. Het plangebied is vanaf 1976 bebouwd geraakt door het huidige postkantoor. Daarvoor was het weiland. De kans op vondsten uit de Nieuwe tijd is hoog.

Tabel 3: Archeologische verwachting

Periode	Verwachting	Verwachte vindplaatstypen	Verwachte grondlaag (diepte)
Late Middeleeuwen - Nieuwe Tijd	Hoog	Restanten van, oude verkavelingen, ontginningssporen, greppels.	in of direct onder de oude akkerlaag
Vroege Middeleeuwen-Romeinse Tijd	Hoog	Nederzettingsterreinen, resten ijzerbewerking, begravingen.	direct onder de oude akkerlaag en in de top van de C-horizont
Bronstijd - IJzertijd	Hoog	Nederzettingsterreinen, urnenvelden, resten van smeedhaarden, meilers	In de top van de C-horizont vanaf 1,50 m-mv
Mesolithicum-Neolithicum	Hoog	Nederzettingsterreinen, jachtkampen, Vuursteenvindplaatsen, haardplaatsen	In de top van de C-horizont vanaf 1,50 m-mv

Gaafheid bodem

Door de bebouwing en de aanleg van riolering, nutsvoorzieningen en infrastructuur is de bodem naar verwachting verstoord geraakt tot op een diepte van ten minste 50 cm-mv bij wegen, 100cm-mv bij riolering en tot 280cm-mv bij gebouwen.

Aangezien de top van de C-horizont (dekzand) zich naar verwachting op een diepte van 1,50m-mv bevindt ³⁸ is de bodem onder het gebouw en onder de huidige fietsenstallingen en op de plaats van de oude fietsenstalling tot in de archeologisch relevante niveaus verstoord. De totale verstoring bedraagt 1.035m² hetgeen 42,8% bedraagt van de totale perceelsoppervlakte.

Over de onbebouwde delen kan geen exacte uitspraak over de verstoring gedaan worden. De verstoring dieper dan 0,50m bij de bestrating en de tuininrichting heeft een omvang van 1.355m² (55% van perceelsoppervlakte). De bodemverstoring dieper dan 1,00m-mv bij de riolering heeft een omvang van 50m² (0,2% van perceelsoppervlakte).

2.6 Conclusie Bureauonderzoek en karterend booronderzoek

Het Bureauonderzoek toont aan dat er zich mogelijk archeologische vindplaatsen vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Nieuwe Tijd in het plangebied zouden kunnen bevinden.

Uit het in 2010 door MUG verrichte veldonderzoek net ten oosten van het plangebied is bekend dat de top van het dekzand zich op een diepte 1,50cm bevindt. Door de bouw en verbouw van het postkantoorcomplex is de bodem reeds voor 42,8% van het totale oppervlak verstoord geraakt tot in de archeologisch relevante niveaus. Ter plaatse van de onbebouwde delen zouden eventuele archeologisch relevante bodemlagen, waaronder de

³⁸ Roller, G.J. de. 2010

top van de C-horizont (dekzand), nog intact kunnen zijn. Het gaat in totaal om 1.405 m² van het totale plangebied. De mate van intactheid van de bodemopbouw in dit deel van het plangebied dient te worden onderzocht middels een inventariserend booronderzoek, verkennend fase. Vanwege het geringe numerieke verschil, adviseren wij om de boringen meteen als karterend uit te voeren. Gerelateerd aan het plangebied (1.355m²) zijn dit minimaal 5 boringen. Karterende boringen zijn zowel geschikt voor het bepalen van de mate van intactheid van de bodem als het toetsen van de aan- of afwezigheid van archeologische vindplaatsen. De boringen worden zoveel mogelijk in een driehoeksgrid geplaatst in de onbebouwde delen van het plangebied en zullen tot 25 cm in de ongeroerde grond worden doorgezet.

Voor het karterend bodemonderzoek dient de gehele boorkern gezeefd te worden op een metalen zeef met een maaswijdte van 4 mm, voor controle op archeologische indicatoren.

3 Resultaten van het veldwerk

3.1 Methode

Omdat het bureauonderzoek uitwijst dat er sprake is van een archeologische verwachting op vindplaatsen uit de periode van de Steentijd tot en met de Nieuwe Tijd is sprake van een brede zoekoptie (E1) conform de leidraad voor karterend booronderzoek (Tol, e.a., 2012). Daarom is aansluitend een karterend booronderzoek uitgevoerd conform de richtlijnen van de KNA, versie 3.3. In totaal zijn in overleg met de archeologisch adviseur van de gemeente (mw. drs. M. Nieuwenhuis) minimaal vijf boringen gezet in de onbebouwde delen van het plangebied (zie afb. 13). De boringen zijn ingemeten met een meetwiel ten opzichte van de bestaande bebouwing. Het booronderzoek is op 2 juni 2015 uitgevoerd door E.E.A. van der Kuijl (senior KNA archeoloog). De boringen zijn uitgevoerd met behulp van een megaboor (12/15 cm) en doorgezet tot 25 cm in de C-horizont (dekzand). Alle afzonderlijke bodemlagen zijn gezeefd over een metalen zeef met een maaswijdte van 4 mm om archeologische indicatoren te kunnen verzamelen.

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

Voor de ligging van alle boorpunten wordt verwezen naar Bijlage 4, De resultaten van de boringen (de boorbeschrijvingen) zijn opgenomen in Bijlage 5. De hoofdlijn van de bodemopbouw (boring 2) kan als volgt worden weergegeven:

Vanaf maaiveld tot 10 cm	Betonklinker	Oppervlakteverharding
Van 10 cm tot 75 cm	Geel fijn iets siltig zand	Ap1; ophoogzand
Van 75 cm tot 120 cm	Donkerbruin humeus fijn siltig zand	Ap2; oorspronkelijke bouwvoor
Van 120 cm tot 140 cm	Lichtbruin iets humeus fijn siltig zand	A1; oorspronkelijke plaggendek
Van 140 cm tot 170 cm	Geel fijn siltig zand	C; dekzand

Interpretatie

In boring 2, 3 en 5 is onder een laag ophoogzand en teeltaarde een oorspronkelijke bouwvoor aangetroffen die geleidelijk overgaat in een oorspronkelijk plaggendek. Het plaggendek is 20 tot 40 cm dik. In boring 2 en 3 gaat het plaggendek geleidelijk over in het onderliggende dekzand. In boring 5 is onder het plaggendek op een diepte van 150 cm-mv tot 180 cm-mv een intacte podzol B (veldpodzol) aangetroffen van sterk verkit roodbruin zand. De top van het dekzand is in deze boring aanwezig vanaf 180 cm-mv. In de overige boringen varieert dit van 90 cm-mv (boring 1) tot 140 cm-mv (boring 2 en 3). In boring 1 is sprake van een afwijkende bodemopbouw. Hier bevinden zich onder de klinkerverharding uitsluitend lagen van puinhoudend bruingeel of geel zand die met de bouw van het postkantoor zijn aangebracht. In boring 4 is het plaggendek door ploegen of graven vermengd geraakt met de top van het dekzand, waardoor sprake is van een A/C-profiel.

Archeologie, Archeologische indicatoren

Tijdens het uitzeven van de afzonderlijke bodemlagen zijn in boring 2 in de oorspronkelijke bouwvoor 2 archeologische indicatoren aangetroffen op een diepte tussen 75 en 120 cm-mv. Het betreft een wandfragment van een theekom van industrieel witgoed uit de tweede helft van de 19^e eeuw en een wandfragmentje van een kom of testje van roodbakkerd aardewerk

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

met loodglazuur uit de 18^e eeuw. Beide vondsten zijn geïnterpreteerd als bemestingskeramiek.

Afbeelding 13; Impressie van de onderzoekslocatie (achterzijde voormalig Postkantoor). Foto richting het noorden.

4 Conclusie en aanbeveling

4.1 Conclusie

Op grond van de bestudeerde bronnen kan geconcludeerd worden dat het plangebied een hoge verwachting heeft op archeologische resten uit de periode vanaf de prehistorie. Vondsten in de directe omgeving van het plangebied zijn afkomstig uit de periode Neolithicum tot de Nieuwe tijd.

Uit de resultaten van het uitgevoerde booronderzoek kan herleid worden dat drie van de vijf boringen een intact bodemprofiel vertonen, waarbij onder een laag ophoogzand de oorspronkelijke bouwvoor en het plaggendek bewaard zijn gebleven. Boring 5 laat vanwege de aanwezigheid van een intacte veldpodzol zien, dat het plangebied voor de ontginning in de middeleeuwen oorspronkelijk een heidegebied was. In boring 1 en 4 zijn sterk verstoorde bodems aangetroffen, waarbij de oorspronkelijke bodemopbouw geheel verdwenen is (boring 1) of sterk vergraven is (boring 4) tot in de top van de C-horizont.

4.2 Selectie advies

Tijdens het onderzoek zijn in drie van de vijf boringen intacte bodemprofielen aangetroffen (2/3 deel van het plangebied), waarvan één met een intacte veldpodzol (boring 5). Hoewel het oorspronkelijke plaggendek en de top van het dekzand in deze drie boringen intact is, zijn er geen bewoningslagen of archeologische indicatoren aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats. Voor zover te herleiden valt, is het plangebied sinds de ontginning in de Late Middeleeuwen of het begin van de Nieuwe Tijd voor de ingebruikname als postkantoor altijd in gebruik geweest als akkerland. Vanwege het ontbreken van archeologische vindplaatsen adviseren wij dan ook om het plangebied vrij te geven voor (her)ontwikkeling en geen vervolgonderzoek uit te laten voeren.

4.3 Voorbehoud

De resultaten en aanbevelingen uit deze rapportage dienen te worden getoetst en onderschreven door het bevoegd gezag, gemeente Raalte en diens adviseur, de Regionaal Archeoloog (mw. drs. M. Nieuwenhuis).

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister”*. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort.

Gebruikte literatuur

- Aa, A.J. van der, 1839–1851. *Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden, bijeen gebracht door A.J. van der Aa, onder medewerking van eenige Vaderlandsche Geleerden*. Gorinchem.
- Bakker, H. de & J. Schelling, 1989. *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland; de hogere niveaus*. Wageningen.
- Barends, F.F., 1992 *Raalte*
- Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland*. De fysisch-geografische regio's. Assen.
- Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland).
- Gemeente Raalte, 1967. *Bouwvergunning bouwen van een postkantoor, no 293*
- Gemeente Raalte, 1979. *Bouwvergunning verbouwen van een postkantoor, no 377*
- Gemeente Raalte, 1980. *Bouwvergunning bouwen fietsenstalling met berging, no 84*
- Gemeente Raalte, 1982. *Bouwvergunning uitbreiden rijwielstalling, no 251*
- Gemeente Raalte, 1998. *Bouwvergunning veranderen postbussenruimte, no 98/016*
- Gemeente Raalte, 2010. *Beleidskaart Gemeente Raalte, 21 juni 2010, Raalte* (N:\data\reo\Buitengebied\Archeologische waardekaart\ Beleidsadvieskaart 21 juni 2010.pdf)
- Geudeke, P.W., K. Zandvliet & L. Balk, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland 1:50.000, 3 Oost-Nederland 1830–1855*. Groningen.
- Groenewoudt, B.J. 1994. *Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden*. NAR 17, ROB. Amersfoort.
- Mulder, E.F.J. de et al., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.
- Roller, G.J. de, 2010. *Archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van bureau- en booronderzoek aan de Meerleweg te Raalte, gemeente Raalte (OV.)* projectnummer 93092109, MUG Ingenieursbureau b.v. Leek
- Th.A.M.Thielen, *Geschiedenis van Raalte als kerspel, statie en parochie van het H. kruis*, (Zutphen 1981)
- Tol A.J. et al. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek Archeologie*. Status: versie 2.0. Geactualiseerd op 4 december 2012. Versie 1.0 van deze leidraad is op 30 maart 2006 vastgesteld door het CCvD
- Treep, H.G., 1967. *Bestektekening Entresol Kelder Situatie, werk 147 blad 17a, 15-3-1967 gewijzigd juli 1967*, Zwolle
- Treep, H.G., 1967. *Bestektekening Doorsneden, werk 147 blad 19a, 23-3-12967 gewijzigd juli 1967*, Zwolle
- Treep, H.G., 1967. *Bestektekening Riolerings, werk 147 blad 20, getekend juni 1967*, Zwolle
- Treep en Vermeulen, 1979. *Wijziging terreinindeling werk 321 blad 20*, Zwolle
- Treep en Vermeulen, 1979. *Definitief Schetsontwerp plattegronden doorsneden situatie werk 321 blad 1, 11-05-1979*, Zwolle
- Rijksgebouwendienst, 1980. *Uitbreiding rijwielstalling, blad 1, 1-7-1980*, Zwolle
- Velde van der, H.M. 2011. *Wonen in een grensgebied, een langetermijngeschiedenis van het Oost-Nederlandse Cultuurlandschap (500v. Chr. -1300 na Chr.)*, Amersfoort, ISBN:9879057991769

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

Geraadpleegde websites:

www.archis.nl; voor informatie over waarnemingen, vondsten, onderzoeken, Bonneblad, geomorfologie, bodem en GWT

<http://www.gpscoordinaten.nl/converteer-gps-coordinaten.php> voor convertering GPS naar RD

<http://natura2000.eea.europa.eu/#> voor opnemen maten en luchtfoto

www.watwaswaar.nl; voor informatie historische kaarten

www.dinoloket.nl voor informatie over boringen

www.ahn.nl; voor informatie hoogte

www.raalte.nl voor gemeentelijke informatie

<http://www.regiocanons.nl/overijssel/salland/raalte> voor geschiedenis van Raalte

<http://www.raalte-historie.nl/> voor geschiedenis van Raalte

www.dans.easy.nl voor rapporten

<http://www.gpscoordinaten.nl/converteer-gps-coordinaten.php> voor converteren gps naar RD-coördinaten

www.google.maps voor luchtfoto en gpscoordinaten

www.atlasleefomgeving.nl voor informatie (als vervanger van het beëindigde KICH)

www.Back2Basics.nl voor de boorstaten

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

BIJLAGEN

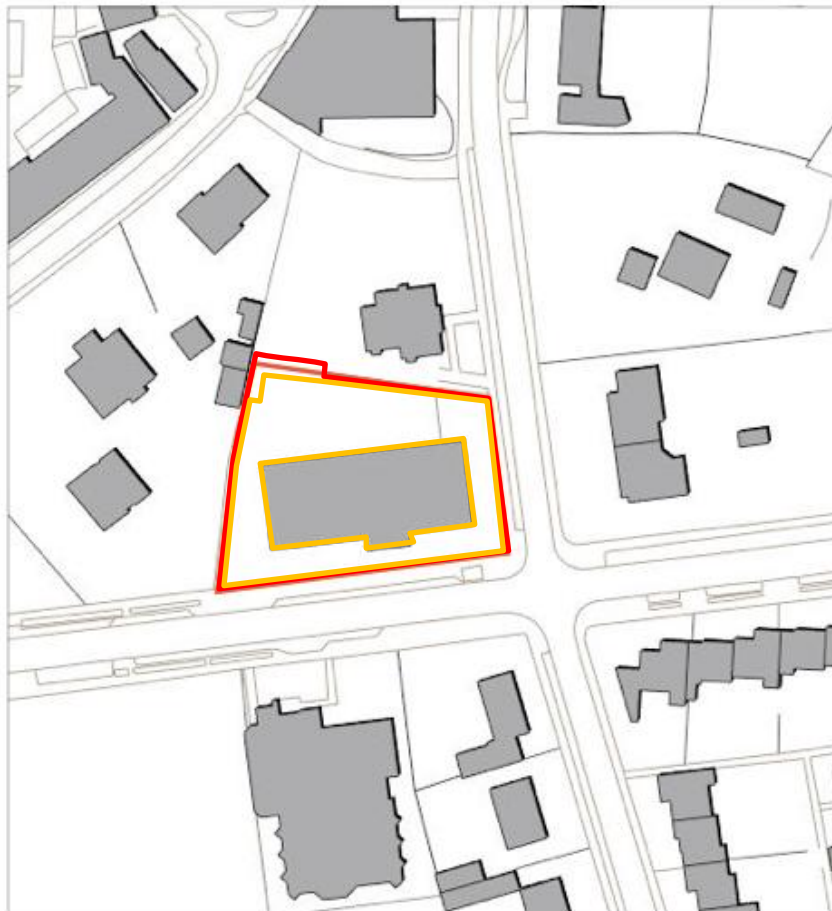
Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

Bijlage 1: Plangebied

Toekomstige situatie (bron: BJZ, 2015)

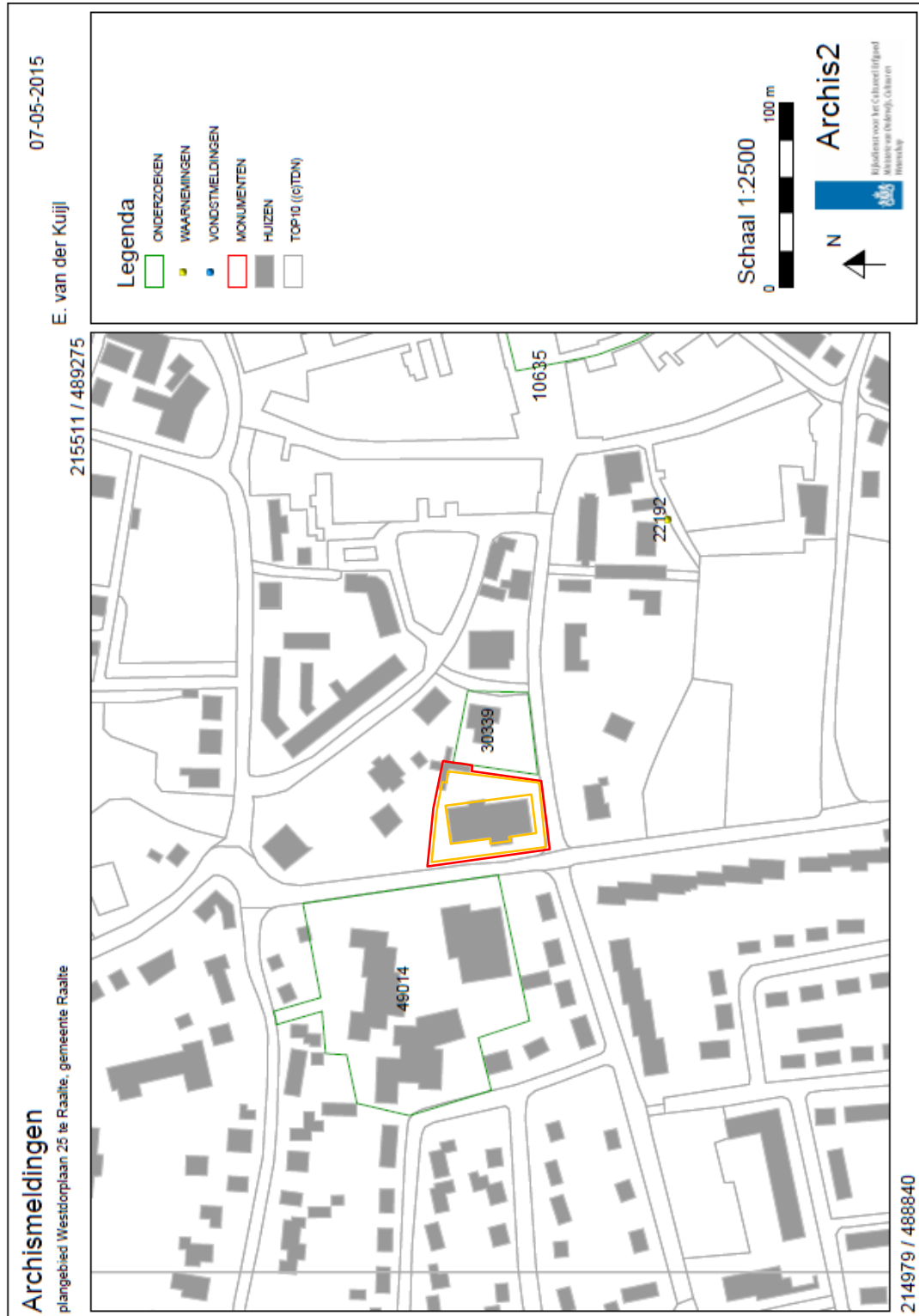
Bestaande situatie (bron: Arcgis.com)

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

Bijlage 2: Onderzoeken, Waarnemingen, Vondsten en
Monumenten en Bodemkaart, plangebied in het rode kader (bron: Archis)

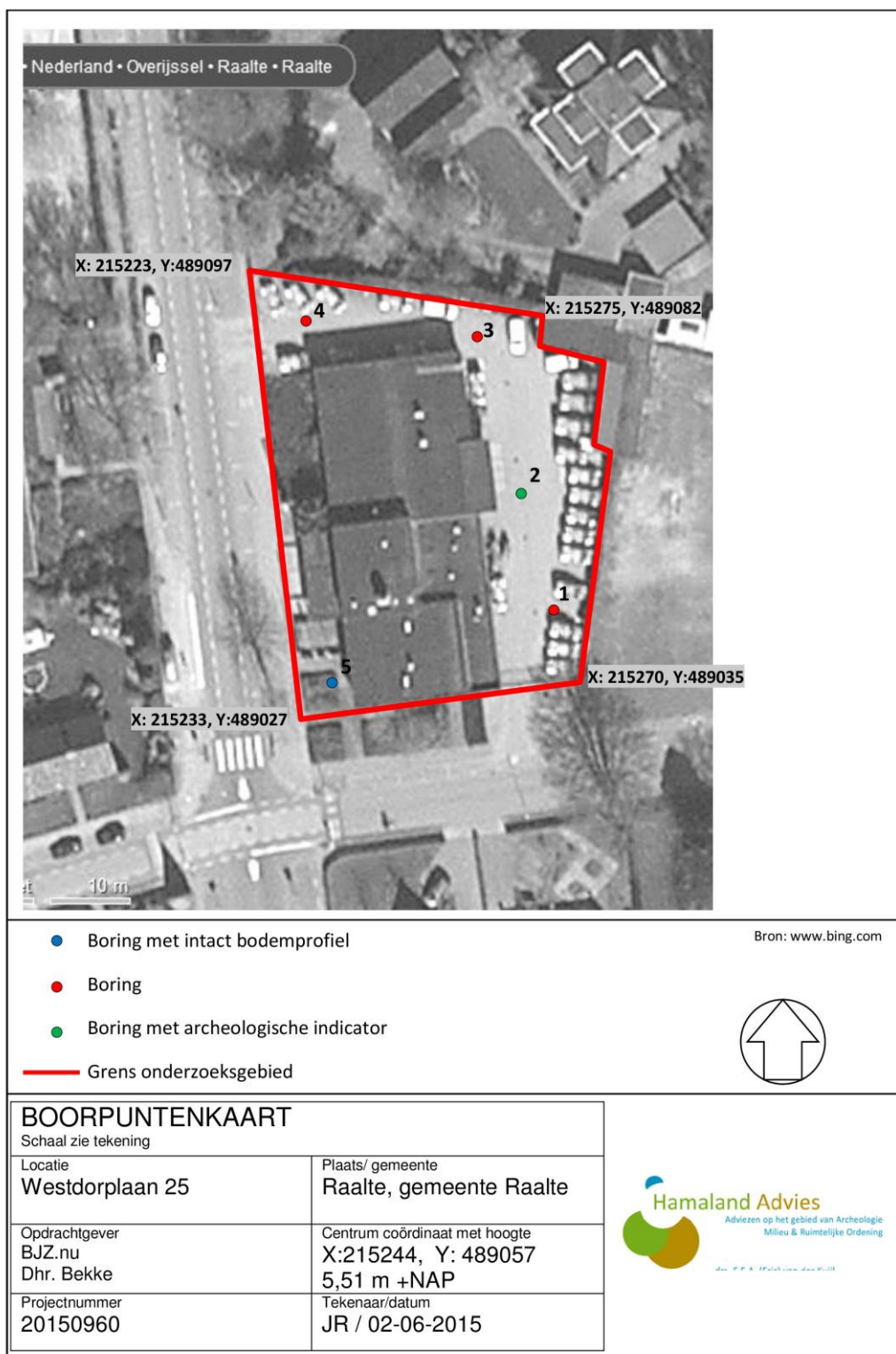
Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

Bijlage 3: Overzicht van geologische perioden en lijst met gebruikte afkortingen

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

Bijlage 4: Boorpuntenkaart

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
 Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Westdorplan 25 te Raalte
Kenmerk : EKU/DIR/HAMA/150960

Bijlage 5: Boorprofielen

SMART

Boorstatenlegenda

Classificaties volgens de (Lutum+Silt)-Zand-Grind-driehoek

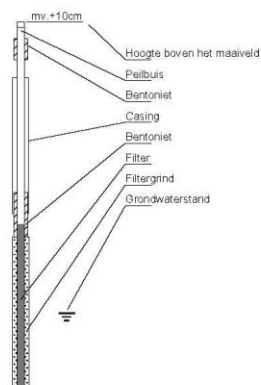
Classificaties volgens de OS-Lutum-(Silt+Zand)-driehoek

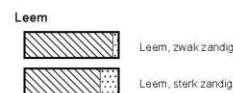
Laagaanduidingen

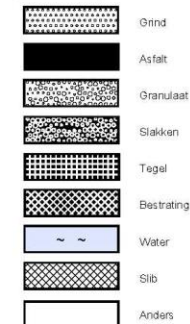
Peilbuizen

Classificaties volgens de Lutum-Silt-Zand-driehoek

Bijzondere lagen

Monsters

Detectie

Oliewater-reactie

- 1 = zwak
- 2 = matig
- 3 = sterk
- 4 = uiterst

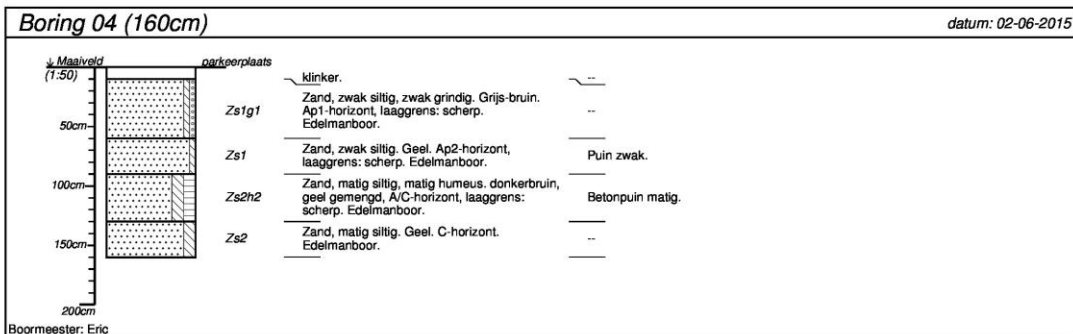
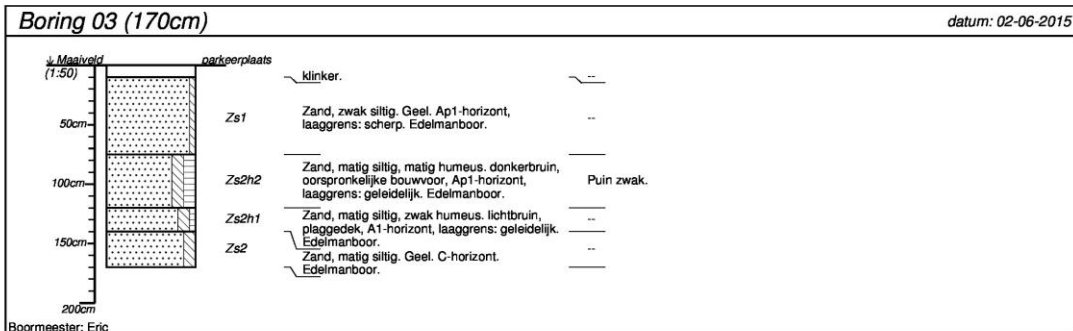
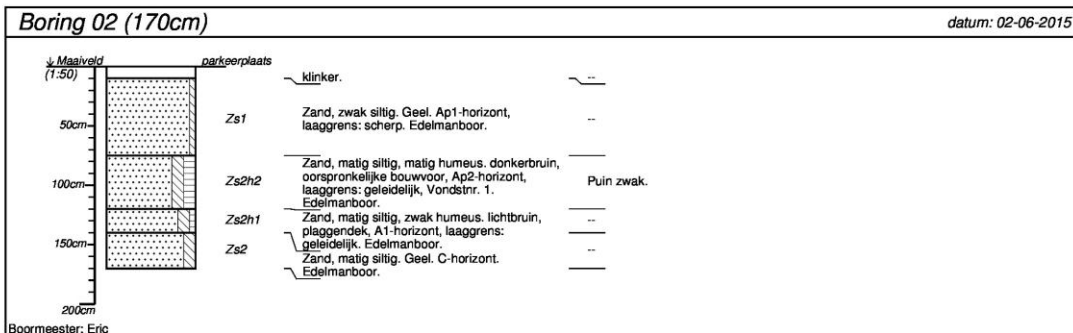
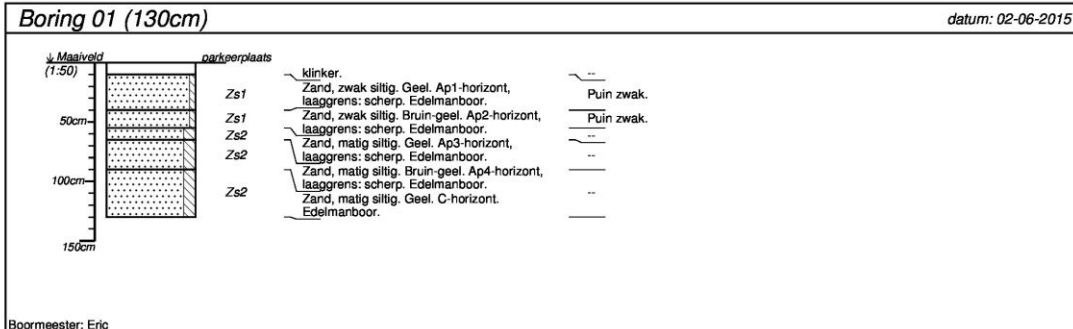
PID waarden

- < 0,2 ppm
- 0,2 - 1,0 ppm
- 1,0 - 2,0 ppm
- 2,0 - 10 ppm
- > 10 ppm

getekend volgens NEN 5104

bijlage 5 boorstaten

20150960 Westdorplan 25 Raalte, gem. Raalte

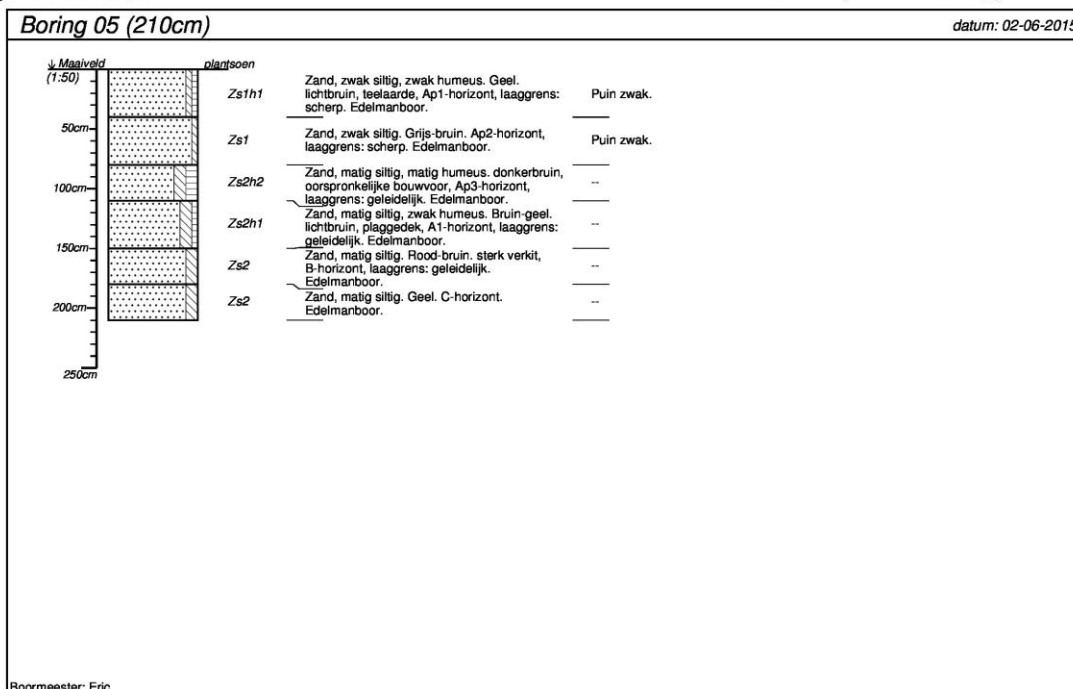

projectnummer 20150960	blad 1/2	locatieadres Westdorplan 25	 <p>Advies op het gebied van Archeologie Milieu & Ruimtelijke Ordening</p>
locatie Westdorplan	postcode / plaats Raalte, gem. Raalte		
opdrachtgever BJZ.nu	land		
bureau Hamaland Advies			

getekend volgens NEN 5104

bijlage 5 boorstaten

20150960 Westdorplan 25 Raalte, gem. Raalte

projectnummer 20150960	blad 2/2	locatieadres Westdorplan 25	 <p>Hamaland Advies <small>Advies op het gebied van Archeologie Milieu & Ruimtelijke Ordening</small></p>
locatie Westdorplan	opdrachtgever BJZ.nu	postcode / plaats Raalte, gem. Raalte	
bureau Hamaland Advies	land		

getekend volgens NEN 5104